

Beiktatták a Hármaskerület új főkapitányát

A Magyar Országgyűlés május 6-át, a Jászkun Redemptio kihirdetésének napját, nemzeti emléknaprá nyilvánította.

Erre, és a kunok 780 évvel ezelőtti betelepülésére emlékeztek május 5-én Karcagon, s ekkor iktatták be a Hármaskerület új főkapitányát, Györfi Sándor karcagi emeritus nagykunkapitányt, Kossuth-díjas szobrászművészt. A Református Nagytemplomban a jász-, a kiskun- és a nagykunkapitányok bevonulása után a Hármaskerület - jász-, kiskun- és nagykun települései - és Karcag történelmi zászlóit a kerületek huszárjai hozták be a Kováts Mihály Huszárbandérium vezetésével. Nt. Koncz Tibor esperes köszöntő szavai után Kovács Sándor országgyűlési képviselő, a Kunszövetség elnöke szolt a megjelentekhez:

- Csodálatos ez a nap, és csodálatos helyen vagyunk, a karcagi Református Nagytemplomban, amely több mint kétszáz esztendővel ezelőtt őseink kétkezi munkájával jött létre - fogalmazott Kovács Sándor.

- A sorsunk és hazánk sorsa olyan, mint

egy láncszem, s ebben a láncban mi szemek vagyunk. Vékonyabbak, vastagabbak, erősebbek, néha talán fényesebbek. Láncszemek vagyunk, amely kapcsolatot tart a múlttal, a jövővel. Láncszemek vagyunk, amely összeköt bennünket őseinkkel, apáinkkal, nagyapáinkkal, dédnagyapáinkkal, azokkal az emberekkel, akik több száz esztendővel ezelőtt hazát találtak a Kárpát-medencében, megcsapolták a mocsarakat, feltörték a szíket. Ezek az ősök mind itt állnak mögöttünk sorban egymás után, és figyelnek bennünket, késői utódokat, szemeket a láncban, hogy elég ügyesek, harcosak, méltóak vagyunk-e hozzájuk, a munkájukhoz. Itt vannak a jászok, a kiskunok és nagykunok, akiknek külön hosszú, erős és fényes láncot adott a Jóisten. Ezek a láncszemek összekapcsolódnak a Magyarországra bejövetelkor, s később a redemptio idején is. Ezek a láncok összekapcsolódnak, a kiskunokban, jászokban és nagykunokban, így erősebbek, fényesebbek és kitartóbbak vagyunk. Hagyományainkat örizzük, amit örököltünk, s gyermekeinknek továbbadjuk. Kívánom a most meg-

választott jászkun főkapitánynak, hogy erős láncszem legyen, tartsa össze a kunokat, őseinket és tartsa össze a jövőt gyermekeinkkel, unokáinkkal.

Beiktatták a Hármas Kerület új főkapitányát

A kun miatyánkot dr. Bartha Júlia etnográfus mondta el, majd ő emlékezett a kunok 780 évvel ezelőtti betelepülésére, s az 1745-ös redemptiora, amely a jászok és kunok életét évszázadokra meghatározta.

- A jász és a kun azonosságtudat kifejeződésének legjobb példája a Jászságban évenként a Jász Világtalálkozó, a Nagy- és Kiskunságban három évenként megrendezett Kun Világtalálkozó, s a kapitányválasztás. Az újkori kapitányoknak 1876 óta már semmiféle jogi eszköze nincs, sem hatalma, de a személye mégis fontos az őt választó közösség számára, egyfajta szimbólum, utal a dicső múltra, a rendelkezés szabadságának üzenetét hordozza - mondta dr. Bartha Júlia. A Jászkun Kapitányok Tanácsa 2018-ban a jászkun főkapitányi tisztségre Györfi Sándort javasolta.

A főkapitány esküt tett az őt jelölő szervezetek - Farkas Ferenc, a Jászsági Önkormányzatok Szövetségének elnöke és Kecze István, a Nagykun Hagyományörző Társulás elnöke előtt. A főkapitányi medált Borbás Ferenc leköszönő főkapitány adta át utódjának, majd Györfi Sándor szolt a megjelentekhez.

A beiktatás képei

A Redemptio Emléknapja

A Redemptio Emléknapja alkalmából május 6-án Kovács Sándor országgyűlési képviselő, a Kunszövetség elnöke, Dobos László, Karcag város polgármestere, Gyurcsék János és Kovács Szilvia alpolgármesterek elhelyezték az emlékezés koszorúját a karcagi Millenniumi Emlékmű parkjában a Jászkun Redemptio Emlékharangjánál.

A tudósra emlékeztek

Karcagon a 75 évvel ezelőtt született Mándoky Kongur Istvánra turkológus, nyelvészre emlékeztek egykori iskolájában tisztelői, tudóstársai február 7-én.

A 48 évesen Kazahsztánban elhunyt tudós a mezőgazdasági technikumban - ma Szentannai Sámuel Középiskola - érettségizett - derült ki Gyökeres Sándor igazgató köszöntőjéből. A megnyitó után felolvasták a Türk Akadémia elnökének levelét, majd dr. Bartha Júlia turkológus idézte fel a tudós Karcagról indult életét, majd szólt a kazahsztáni kutatásairól.

Dr. Molnár Ádám turkológus, könyvkiadó, a Kunok és a magyarok című könyvről beszélt az emlékezőknek. Mukusheva Raushangul, a Szegedi Tudományegyetem Altijisztikai Tanszékének kazak lektora Mándoky kazak munkásságáról szólt, Berecz András énekmondó elénekelt a kun miatyánkot, melyet Mándoky Kongur István rekonstruált. Az emléknapon a Kazah Nagykövetséget Zsilka János kulturális attasé képviselte, aki magával hozott több kazah diákot, akik hazánkban magyarul tanulnak. A jelenlévők a Györffy István Nagykun Múzeum mögött található szobornál is elhelyezték az emlékezés virágait.

Báloztak a jászok és kunok Kisújon

A kisújszállási városházán 18. alkalommal rendezte meg az önkormányzat március 3-án a Nagykunsági Hagyományörző Bálját. A bál megnyitása előtt a városháza Illéssy termében kamarakiállítás nyílt az Illéssy családról, akik több kunkapitányt és a múlt század elején a város első polgármesterét is adták. A kiállítást Illéssy Ádám emeritus nagykunkapitány és családja ajánlotta fel és adta át a városnak. Ezután a díszteremben a kunok betelepülésének 780. esztendejében rendezett bál kezdetén dr. Bartha Júlia néprajzkutató mondta el a kun miatyánkot, majd a történelmi zászlókat a Nagykun Huszárbandérium tagjai hozták be. A zászlókra emlékszalagot kötött dr. Berkó Attila kormány megbízott, Nagy András regnáló nagykunkapitány és Kecze István polgármester, aki ezt követően köszöntötte hazánk 35 településéről, valamint Kárpátaljáról és Székelyföldről érkezett vendégeket. A Nagykun Kapitányok Tanácsa döntött az idei Illéssy-díjazotról. A díjat Györfi Sándor Kossuth-díjas szobrászművész, Karcag emeritus nagykunkapitánya ajánlotta fel. A kapitányok döntését Horváth György emeritus nagykunkapitány ismertette. A díjat Szűcs Imre tiszafüredi fazekasmester, a népművészet mestere kapta a kapitányoktól.

Újravarrják a nagykun mintákat

A Nagy-Pálné Pádár Ágnes gyapjúműves, kunhímző vezette, Karcagon működő Táncoló Tulipán Kunhímző csoport tagjai 2012 óta hímeznek, s a régi, 2-300 éves mintákat készítik el újra. Jelenleg 13 fő ápolja a Nagykunság büszkeségét, a kunhímzést. 2019 óta lehet a "Nagykunsági gyapjúhímzés" az UNESCO Szellemi Kulturális Örökségének a része. Így a többi nagykun településsel együttműködve ápolják Karcagon is ezt a hagyományt.

A film fotóiból nyílt tárlat

A Kunok hazája című filmhez kapcsolódva nyílt fotókiállítás a karcagi Déryné Kulturális Központban május 5-én.

- A kunok és jászok betelepedésének 780. évfordulóján megrendezett kiállításon a kiskun, nagykun, jászsági települések megjelentjeit, a megyei vezetőket, polgármestereket, a jász-, a kis- és nagykunkapitányokat Szepesi Tibor, a DKK igazgatója köszöntötte.

- 2018. október 19-én került bemutatásra itt, a Déryné Kulturális Központban a Kunok hazája című film. Az ismeretterjesztő filmet 2015 és 2018 között készítette Karácsony Sándor rendező. A film a kunok mai napig íródó történetét mutatja be, és már a film készítése közben felvetődött a gondolat, hogy a film képeiből, az operatőr szemszögéből készült fotókból egy kiállítási anyag kerüljön összeállításra és bemutatásra.

Karácsony Sándor rendező így vall erről: rendezőként és operatőrként a kunságban felfedezhető hagyományokat szerettem volna bemutatni. Egy olyan értékrendszert, amely ennek a tájegységnek a kincse. A film vezérgondolata a kun identitás erősítése volt, így a filmforgatással párhuzamosan készült fotókat is ennek a szellemében gyűjtöttem. A 21. század elején megpróbáltam egy letűnt kor hangulatát felidézni olyan emberekkel, akik ma is értik a múltban rejlő értékek fontosságát. Mindezt megélve továbbviszik, megőrzik, és átadják a fiatalabb generációknak. A film és a fotógyűjtemény azokra az emberekre fókuszál, akikkel a három évig tartó gyűjtőmunkában megismerkedtem. Az Alföld kun tájegységeit járva fedeztem fel azokat a pásztorokat is, akikkel ma már csak a pusztában találkozhatunk - olvasta fel a rendező gondolatait Szepesi Tibor, majd dr. Fazekas Sándor országgyűlési képviselő nyitotta meg a kiállítást.

- Köszönöm, hogy elfogadták a meghívásunkat, és így az a sorozat, ami tavaly kezdődött a hasonló című filmmel, most folytatódik, hiszen egy igazán ünnepi rendez-

Dr. Fazekas Sándor és Karácsony Sándor

vénysorozat keretében, a redemptio évfordulója alkalmából mutatja be Karácsony Sándor, kiváló barátom, filmes, fotóművész ezeket a képeket, amelyek a kunok, a kunok világának ünnepnapjait és dolgos hétköznapjait egyaránt elénk tárják - fogalmazott dr. Fazekas Sándor, aki azt kívánta, hogy a kiállítás is segítse, hogy a hagyományok őrzése a mindennapok része legyen, hogy átéljük ezeket a dolgokat, megéljük és tudjuk továbbadni a következő generációknak, akiknek a fiataljai már itt vannak közöttünk huszárokként, nomád hagyományőrzőként, a különböző hímző körök, helyi egyesületek tagjaiként a viseletben, a gondolkozásmódban, az értékek őrzésében egyaránt.

A Kunok hazája filmhez kapcsolódó fotókiállítást az év során az ország több településén is bemutatták.

Nanyunkapitányi tájházat avattak

Az egykori Kossuth-házat nagykunkapitányi-házzá, tájházzá átalakította át a kunmadarasi önkormányzat és a Kunmadarasi Honismereti Egyesület. A felújított épületet szeptember 6-án adták át a nagyközönségnek.

Laczkó Tóth Bertalanné egyesületi elnök köszöntőjében elmondta, ebben a nagykunkapitányi kvartélyházban járt Kossuth Lajos, 25 évvel ezelőtt neki is emléket állított dr.

Ötvös László református lelkész a Kossuth-ház megnyitásával. Most az akkori kiállítást

újrarendelték, s az 1985 óta népi műemlék épületben az alapgyűjteményt egységesítették, kiegészítés korabeli nagykun módos gazda házat alakítottak ki a szobában, a konyhában, s a kisházban emléket állítottak jeles kunmadarasiaknak és Kossuthnak.

F. Kovács Sándor országgyűlési képviselő, a Kunszövetség elnöke gratulált az egyesületnek és az önkormányzatnak a hagyományörzés támogatásához. A felújított kiállításon a következő generációk is megismerhetik a település múltját, az 1800-as évek elején épült házban, amely a Nagykunság gazdag történelmének egy fontos darabja is mint népi műemlék. Erre a gyönyörű épületre nemcsak a kunmadarasiak, hanem a környékbeliek is büszkék lehetnek, hiszen a Nagykunság történelmének egy kicsi szelete, ahol még Kossuth Lajos is megszállt. A kiállítás külön értéke, hogy közösen készítették el, hiszen mindenki hozta azt a féltve őrzött régiséget, családi ereklyét, aminek otthon lehet, hogy már nem volt helye, de itt egy kiállítótérbe került, s ha egy fiatal jön, annak újdonságként, a megtestesült történelemként jelenik meg, aki idősebb, annak pedig régi emlékeket idéz fel - fogalmazott a képviselő.

Kazah kocert

Február 25-én volt Kazahsztán Kizilorda Kamarazenekarának koncertje "A TÖRÖK VILÁG DALLAMAI" címmel. Az esemény a Yunus Emre Intézet szervezése alatt zajlott. Yunus Emre Alapítvány tevékenységeinek célja, Törökország kiemelkedő és gazdag kultúrájának nemzetközi szinten történő bemutatása.

Az eseményt megelőző este Horváth László tiszteletbeli kazah konzul vacsorát adott a koncert szervezői, fellépői és a díszvendégei részére a Széchenyi Kertvendéglőben. A vacsorán többek között részt vett Nurbakh Rustemov, Kazahsztán nagykövete, Dr. Vilayat M. Guliyev, Azerbajdzsán nagykövete, Ahmet Akif Oktay, Törökország nagykövete, az Alapítvány elnöke, munkatársai, és a Kamarazenekar tagjai.

Horváth László emléktálat kapott Mr. Yerzhan Abdrakhmanov úrtól, a Kamara kreatív csapatának vezetőjétől. Ezzel a jelképpel kívánta kifejezni, mennyire becsüli Horváth úr erőfeszítéseit a két ország közötti gazdasági, kereskedelmi és nem utolsósorban kulturális kapcsolatainak építését tekintve. Ezt követően, a vacsoráért köszönetet mondva, az gyűttes eljátszott néhány dalt a vendégeknek.

Közgyűlést tartott a Kunszövetség

Kiskun és nagykun hagyományörzők és tagok részvételével tartotta május 5-én közgyűlést a karcagi Lovagi udvarban a Kunszövetség.

Mint Kovács Sándor, a Kunszövetség elnöke, országgyűlési képviselő beszámolójában elhangzott, az egyesület hagyományörző és értékteremtő munkája évről évre egyre határozottabb szerepet tölt be hazánk kulturális életében amellet, hogy biztosítja a nagykunok megmaradását a Kárpát-medencében.

A Kunszövetség által támogatott, védnökséget vállalt tavalyi év eseményei közül kiemelte a szeptemberi IV. Kunok Világtalálkozóját, a karcagi birkafozó fesztivált, a Kovács Mihály Emlénapokat, a redemptios megemlékezéseket, a kunszentmiklósi, kunszentmártoni, túrkevei és vasi hagyományörző fesztiválokat és a 20 éves Tiszteletbeli Kazah Konzulátus ünnepét.

Az egyesület tagjai elfogadták azokat az idei rendezvényeket, melyek felett a Kunszövetség védnökséget vállal. A napirendek után Kovács Sándor ajándékkal köszöntötte azokat a tagokat, akik a közelmúltban miniszteri elismerésben részesültek. Azok a vállalkozók is ajándékot kaptak, akik tavaly anyagi támogatást nyújtottak a Kunszövetségnek. Az elnökség Lajkó Gergely jász-szentlászlói hagyományörző számára ítélte a Kunszövetség egyik fiatalon elhunyt alapítója emlékére létrehozott Sudár István-éremdíjat. Györfi Sándor Kossuth-díjas szobrász által készített plakettet Kovács Sándor adta át a kitüntetettnek.

A közgyűlés végén dr. Bartha Júlia néprajzkutató mondta el a kun miatyánkot, s a kunszentmiklósi Iloncsuk Szabadcsapat Vass Gergő vezetésével harci bemutatót tartott az udvaron.

Részletek az Iloncsuk Szabadcsapat bemutatójából

A Kunszövetség pályázatának eredményei

A Kunszövetség elnöksége pályázatot hirdetett általános és középiskolás diákok számára az 1279- ben, 740 évvel ezelőtt, a tétényi országgyűlésen elfogadott kun törvényekre emlékezve. A pályázat célja a Kunság betelepítése utáni élet, a kun népesség történetében alapvető jelentőségű törvények megismerése, és azok tovább élésének bemutatása a mai kunsági diákok szemével.

A díjátadásra a Karcagi Traktoros Versenyen került sor, ahol *F. Kovács Sándor* országgyűlési képviselő, a Kunszövetség elnöke köszöntötte a pályázókat, felkészítő tanáraikat és a segítő szülőket.

Az eredményeket *Pandur Zoltánné*, a Kunszövetség tagja ismertette. E szerint 39 kiskunsági és nagykunsági általános iskolás rajzolt különböző technikákkal, a téma a 13-14. századi beilleszkedő kunok életmódjának, viseletének bemutatása volt. Négy középiskolás próbálkozott meg az esszéírás csöppet sem könnyű műfajával, amelynek témája a kunok beilleszkedése a Magyar Királyság társadalmába, az 1279. évi törvények alapján volt.

A pályázatra érkezett esszéket *dr. Nagy Molnár Miklós*, a Györffy István Nagykun Múzeum igazgatója értékelte. E szerint *Faragó Máté*, a KSZC kunhegyesi Nagy László Gimnáziuma 11. a osztályos tanulója esszéjében bemutatja azt a „bonyolult” kapcsolatot, amely évszázadokon át szövődött a kunok és magyarok között. Ugyancsak a kunhegyesi iskola 10. a osztályos tanulója *Mile Diána Vivien*, akinek írása nem ér véget az 1279-es évszámmal, illetve az addig ismert események leírásával, hanem időben tovább is megy. Az Érdi Szakképzési Centrum Kiskunlacházi Szakképző Iskolájának 12. k osztályos tanulója *Marczyni Marcell Armand* esszéjében „a kun törvények továbbélését” és „a kun hagyományokat” is taglalja. A negyedik dolgozatot a Karcagi Nagykun Református Gimnázium 11. b osztályos tanulója, *Demeter Maja* készítette. A nyolcoldalas dolgozat formailag és tartalmilag is kiváló esszé, egyik nagy erénye a tudományos igényű hivatkozási rendszer. Ez

lett a legkiválóbb esszé. Az általános iskolások számára kiírt rajzpályázat témája a 13-14. századi beilleszkedő kunok életmódjának, viseletének bemutatása volt. A pályázatra a Karcagi Nagykun Református Általános Iskolából 23, a karcagi Györffy István Katolikus Általánosból 10, a Kunhegyesi Református Általánosból 2 és a Szabadszállási Petőfi Sándor Általánosból 4.

Eredmények: alsó tagozatos korcsoport: 1. hely: *Dobos Marcell*, a karcagi Györffy István Katolikus Általános Iskola 4.b. osztályos tanulója, 2. hely: *Urbán Vivien*, a Karcagi Nagykun Református Általános Iskola 4. osztályos tanulója, 3. hely: *Diós Dorka*, a karcagi Györffy István Általános Iskola 3. osztályos tanulója, Különdíj: *Ács Balázs*, a Karcagi Nagykun Református Általános Iskola 4. osztályos tanulója. Felső tagozatos korcsoport: 1. hely: *Szücs Anna*, a karcagi Györffy István Általános Iskola 8. a. osztályos tanulója, 2. hely: *Verebélyi Virág*, a Szabadszállási Petőfi Sándor Általános Iskola 8. b. osztályos tanulója, 3. hely: *Mészáros Anina*, a karcagi Nagykun Református Általános Iskola 8. osztályos tanulója, Különdíj: *Gonda Viktória*, a Kunhegyesi Református Általános Iskola 7. a. osztályos tanulója.

Kun kaput adományoztak

Augusztus 17-én a Nagykunsági Kulturális Napok nyitórendezvényeként átadták a karcagi és bácskossuthfalvai fafaragók által készített kun kaput a református templom kertjében.

- Az emlékművet az egykori fedeles kapuk és kapuoszlopok díszítőelemeinek, valamint nagykun és református szimbólumok felhasználásával készítette András Mihály faragó népi iparművész vezetésével a fafaragó tábor tagjai - hangzott el dr. S Kovács Ilona néprajzkutató, a Nagykunsági Népművészeti Egyesület elnöke beszédében.

- Szívből gratulálok az egyesületnek a kezdeményezéshez, hiszen ma egy olyan pillanatnak a részesei lehetünk, amikor Karcag egy újabb, igazi, karcagi népi emlékekkel, alkotással lesz gazdagabb, egy olyan kapuval, ami csak erre a városra jellemző. Eredeti kezdeményezésnek tartom, hogy amikor a tömegfogyasztás korában, amikor a tervek készen megtalálhatók az interneten, amikor a gépek, térinformatikai programok, okostelefonok korát éljük, a múltnak egy olyan szeletét veszi elő az egyesület, egy olyan értéket ment meg, ami igazán ennek a közösségnek a sajátja - fogalmazott avatóbeszédében dr. Fazekas Sándor országgyűlési képviselő, aki azt kívánta, legyen ez egy jó kezdeményezés, s a kerítésépítők vegyék mintául és álljanak újra kun kapuk a városban.

Rendezvények

A Kötöny Népe Karcagi Íjászkör a karcagi erdei futópályán tartotta íjászversenyét, ahol Kovács Sándor, a Kunszövetség elnöke, országgyűlési képviselő köszöntötte a versenyzőket Kelet-Magyarország legnagyobb talpas íjász versenyén. Ezt követően Csízi Sándorral, a kör vezetőjével lőtte ki az első nyilvesszőt a céltáblára

Tizenöt éve alakult meg a karcagi Pusztai Róka Nomád Hagyományörző Egyesület Bene Sándor emeritus nagykun kapitány vezetésével. A Györffy István Nagykun Múzeumban december 15-én nyílt kiállításukon Benéné Lajos Katalin fotói segítségével idézték fel az elmúlt másfél évtized legszebb pillanatait a bemutatókról, találkozókról, fellépésekről.

Díjazottjaink

Karcag Város Díszpolgára lett dr. Fazekas Sándor országgyűlési képviselő, a Kunszövetség tiszteletbeli elnöke

Jász-Nagykun-Szolnok Megyéért Díjat kapott F. Kovács Sándor országgyűlési képviselő, a Kunszövetség elnöke

Dr. Pintér Sándor belügyminiszter Kossuth-kardot adott át tagtársunknak, dr. Sántha Józsefnek

A Magyar Néprajzi Társaság Györffy István Emlékérmét kapta tagtársunk, Prof. Dr. Barna Gábor, a Szege-di Tudományegyetem tanára

Karcag Város Közszolgálatáért Díjat vehetett át tagtársunk, Pandur Zoltánné polgármesteri titkár

Karcagért Emlékérem elismerést kapott tagtársunk, Orvos-Tóth Endre Sándor, a Kovács Mihály Huszár Bandérium vezetője

Kun Hírmondó * a Kunszövetség hírlevele * Kiadja a Kunszövetség * Felelős szerkesztő: Daróczy Erzsébet
Szerkesztőbizottság: dr. Fazekas Sándor, dr. Magyar Gábor, Kovács Sándor, Fejes György, Horváth György, Kun Péter,
Kun Csaba, dr. Mándoki István, Lesi Árpád, Szépe Ferenc, Bene Sándor, †Sudár István
Szerkesztőség címe: 5300 Karcag, Városháza, Kossuth tér 1., tel.: (59) 500-611
web: www.kunszovetseg.hu, e-mail: kunszovetseg@t-online.hu